
Π Ι Ν Α Κ Α Σ Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Ω Ν

Κατάλογος Διαγραμμάτων	xiv
Κατάλογος Εικόνων	xvi
Κατάλογος Πινάκων	xviii
Πρόλογος	xix
Εισαγωγή	xxiii
1 Μνημονική λειτουργία	1
1.1 Εγκέφαλος και μνήμη	2
1.2 Πολυδομικά μοντέλα μνήμης	6
1.2.1 Το μοντέλο των Waugh και Norman	6
1.2.2 Το μοντέλο των Atkinson και Shiffrin	7
1.3 Ένα αντιπροσωπευτικό πολυδομικό μοντέλο μνήμης	9
1.3.1 Αισθητηριακή μνήμη	9
1.3.1.1 Επιλεκτική προσοχή	12
1.3.1.2 Διατηρούμενη προσοχή	14
1.3.1.3 Διαμοιρασμένη προσοχή	17
1.3.1.4 Αξιολόγηση της προσοχής	17
1.3.1.5 Αισθητηριακή μνήμη και μάθηση	18
1.4 Βραχυπρόθεσμη μνήμη	25
1.5 Μνήμη εργασίας	30
1.5.1 Ο κεντρικός επεξεργαστής	33
1.5.1.1 Κεντρικός επεξεργαστής και μάθηση	36
1.5.2 Το αρθρωτικό κύκλωμα	42

1.5.2.1	Αρθρωτικό κύκλωμα και μάθηση.....	45
1.5.3	Το οπτικο-χωρικό σημειωματάριο.....	49
1.5.3.1	Οπτικο-χωρικό σημειωματάριο και μάθηση.....	55
1.5.4	Ο ρυθμιστής επεισοδίων.....	62
1.5.4.1	Ρυθμιστής επεισοδίων και μάθηση.....	65
1.6	Ανάπτυξη της μνήμης εργασίας.....	69
1.7	Μνήμη εργασίας και διδακτικές προσεγγίσεις.....	74
1.7.1	Μνήμη εργασίας και σχολική τάξη.....	79
1.7.2	Μνήμη εργασίας και μαθησιακή συμπεριφορά.....	82
1.7.3	Εκπαιδευτικές πρακτικές με έμφαση στη διαχείριση των μνημονικών δυσκολιών.....	86
1.7.3.1	Η θεωρία της πολυμεσικής μάθησης.....	91
1.7.3.2	Η θεωρία του γνωσιακού φορτίου.....	101
1.7.3.3	Η θεωρία της επεξεργασίας πληροφοριών.....	112
1.8	Μακροπρόθεσμη μνήμη.....	122
1.8.1	Οργάνωση της σημασιολογικής μνήμης.....	126
1.8.1.1	Το μοντέλο των ιεραρχικών δικτύων.....	127
1.8.1.2	Το μοντέλο των εννοιολογικών δικτύων.....	128
1.8.2	Σύγκριση βραχυπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης μνήμης.....	129
1.8.3	Μακροπρόθεσμη μνήμη και εκπαιδευτικές πρακτικές.....	132
1.9	Λεξική μνήμη.....	135
1.9.1	Ανάπτυξη του λεξιλογίου.....	137
1.9.2	Λεξική μνήμη και ανάγνωση.....	141
1.9.3	Λεξική μνήμη και ορθογραφία.....	142
1.9.4	Λεξική μνήμη και κατανόηση.....	143
1.9.5	Εκπαιδευτικές πρακτικές για την ανάπτυξη του λεξιλογίου.....	146
1.9.5.1	Τεχνικές έμμεσης διδασκαλία για την ανάπτυξη λεξιλογίου....	150
1.9.5.2	Τεχνικές άμεσης διδασκαλίας για την ανάπτυξη λεξιλογίου....	151
2	Φωνολογικές ικανότητες.....	163
2.1	Φωνολογικές ικανότητες.....	164
2.1.1	Ανάπτυξη φωνολογικών ικανοτήτων και αλφαριθμητισμός.....	166
2.1.2	Φωνολογική μνήμη.....	168
2.1.3	Ανάκληση φωνολογικών κωδίκων.....	169

2.1.4	Φωνολογική επίγνωση	171
2.1.4.1	Επίπεδα φωνολογικής επίγνωσης	172
2.1.5	Ανάπτυξη δεξιοτήτων φωνολογικής επίγνωσης.....	178
2.1.6	Φωνολογική επίγνωση και αλφαριθμητισμός.....	181
2.1.6.1	Φωνολογική επίγνωση και ανάγνωση	182
2.1.6.2	Φωνολογική επίγνωση και ορθογραφημένη γραφή.....	183
2.1.6.3	Η ανάλυση του Gombert.....	185
2.1.7	Φωνολογική επίγνωση και ορθογραφικό σύστημα.....	188
2.1.7.1	Φωνολογική επίγνωση και ελληνική γλώσσα.....	188
2.1.8	Μορφολογική επίγνωση.....	196
2.1.8.1	Ανάπτυξη της μορφολογικής επίγνωσης.....	200
2.2	Αξιολόγηση των φωνολογικών ικανοτήτων.....	202
2.2.1	Αξιολόγηση της φωνολογικής μνήμης.....	202
2.2.2	Αξιολόγηση της ανάκλησης φωνολογικών κωδίκων	202
2.2.3	Αξιολόγηση της φωνολογικής επίγνωσης.....	205
2.2.3.1	Φωνημικές δοκιμασίες.....	206
2.2.3.2	Μη φωνημικές δοκιμασίες	207
2.2.4	Αξιολόγηση της μορφολογικής επίγνωσης	209
2.3	Εκπαιδευτικές πρακτικές για την ανάπτυξη των φωνολογικών ικανοτήτων.....	211
2.3.1	Εκπαιδευτικές πρακτικές με έμφαση στην ανάπτυξη της φωνολογικής μνήμης.....	211
2.3.2	Εκπαιδευτικές πρακτικές με έμφαση στην ανάπτυξη της ταχείας κατονομασίας	212
2.3.3	Εκπαιδευτικές πρακτικές με έμφαση στην ανάπτυξη της φωνολογικής επίγνωσης	214
2.3.3.1	Δραστηριότητες ανάπτυξης φωνολογικής επίγνωσης σε επίπεδο λέξεων.....	215
2.3.3.2	Δραστηριότητες ανάπτυξης φωνολογικής επίγνωσης σε επίπεδο συλλαβών.....	218
2.3.3.3	Δραστηριότητες ανάπτυξης φωνολογικής επίγνωσης σε επίπεδο φωνημάτων	223
2.3.4	Εκπαιδευτικές πρακτικές με έμφαση στην ανάπτυξη της μορφολογικής επίγνωσης.....	231
2.4	Αποκωδικοποίηση.....	238

2.4.1	Εκπαιδευτικές πρακτικές με έμφαση στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων αποκωδικοποίησης.....	244
2.4.1.1	Δραστηριότητες επίγνωσης του γραπτού λόγου.....	248
2.4.1.2	Δραστηριότητες αλφαβητικής αρχής – μάθησης των γραμμάτων.....	251
2.4.1.3	Δραστηριότητες φωνημικής σύνθεσης – γραφο-φωνημικής αντιστοίχισης.....	255
2.5	Μεταβλητές πρόβλεψης της μάθησης της ανάγνωσης.....	261
2.5.1	Εγγενείς παράγοντες πρόβλεψης της μεταγενέστερης αναγνωστικής επίδοσης.....	262
2.5.2	Οικογενειακοί παράγοντες πρόβλεψης της μεταγενέστερης αναγνωστικής επίδοσης.....	266
2.5.3	Σχολικοί παράγοντες πρόβλεψης της μεταγενέστερης αναγνωστικής επίδοσης.....	267
3	Ανάγνωση.....	275
3.1	Γνωστική ανάλυση της ανάγνωσης.....	275
3.2	Αναγνώριση λέξεων.....	277
3.2.1	Ακουστική αναγνώριση λέξεων.....	280
3.2.2	Οπτική αναγνώριση των λέξεων.....	281
3.3	Ονομασία λέξεων.....	287
3.4	Μοντέλα διεκπεραίωσης της ανάγνωσης.....	293
3.4.1	Μοντέλα της διττής επεξεργασίας της ανάγνωσης.....	294
3.4.2	Υπολογιστικά μοντέλα διεκπεραίωσης της ανάγνωσης.....	303
3.5	Μάθηση της ανάγνωσης.....	314
3.5.1	Αναπτυξιακά μοντέλα μάθησης της ανάγνωσης.....	318
3.6	Μάθηση της ανάγνωσης σε διαφορετικά ορθογραφικά συστήματα	329
3.6.1	Γλωσσικές διαφορές.....	333
3.6.2	Ελληνική γλώσσα.....	339
3.7	Το μοντέλο της διττής θεμελίωσης της ανάγνωσης.....	344
3.7.1	Μάθηση της ανάγνωσης στην ελληνική γλώσσα.....	351
3.8	Ειδικοί παράγοντες που συνδέονται με τη μάθηση της ανάγνωσης.....	355
3.8.1	Ηλικία μάθησης των λέξεων.....	355

3.8.2	Η λειτουργία του εγκεφάλου κατά την ανάγνωση.....	357
3.8.3	Οφθαλμικές κινήσεις	358
3.9	Μέθοδοι διδασκαλίας της ανάγνωσης.....	365
3.9.1	Μέθοδοι διδασκαλίας της πρώτης ανάγνωσης και γραφής με έμφαση στον κώδικα.....	366
3.9.1.1	Φωνογραφική μέθοδος	369
3.9.1.2	Αναλυτικοσυνθετική μέθοδος.....	370
3.9.1.3	Συλλαβική μέθοδος.....	372
3.9.2	Μέθοδοι διδασκαλίας της πρώτης ανάγνωσης και γραφής με έμφαση στο νόημα	373
3.9.2.1	Ολιστική μέθοδος	375
3.9.3	Εξισορροπημένη μέθοδος.....	376
3.9.4	Διαδραστικές μέθοδοι.....	379
3.10	Αναγνωστική ευχέρεια	382
3.10.1	Αξιολόγηση της αναγνωστικής ευχέρειας	389
3.10.1.1	Τεχνικές αξιολόγησης της αναγνωστικής ακρίβειας και της αναγνωστικής ταχύτητας.....	389
3.10.1.2	Τεχνικές αξιολόγησης της προσωδίας	399
3.10.2	Εκπαιδευτικές πρακτικές με έμφαση στην ανάπτυξη της αναγνωστικής ευχέρειας.....	403
3.10.2.1	Τεχνικές ομαδικής άσκησης.....	410
3.10.2.2	Τεχνικές ατομικής άσκησης ή άσκησης σε ζεύγη.....	421
3.10.3	Ο ρόλος της οικογένειας στην ανάπτυξη της αναγνωστικής ευχέρειας.....	437
4	Αναγνωστική κατανόηση	447
4.1	Αναγνωστική κατανόηση.....	447
4.1.1	Ανάπτυξη της αναγνωστικής κατανόησης.....	459
4.2	Αξιολόγηση της αναγνωστικής κατανόησης	460
4.2.1	Δοκιμασίες πολλαπλής επιλογής και δοκιμασίες συμπλήρωσης	465
4.2.2	Δοκιμασίες ερωτήσεων ανοικτού τύπου	467
4.3	Εκπαιδευτικές πρακτικές με έμφαση στην ανάπτυξη της αναγνωστικής κατανόησης	469
4.3.1	Διδακτικά προγράμματα ανάπτυξης συγκεκριμένων δεξιοτήτων.....	478

4.3.2	Διδακτικά προγράμματα συμπερίληψης	482
4.3.2.1	Τεχνική εννοιοκεντρικής διδασκαλίας της ανάγνωσης (Concept-Oriented Reading Instruction-CORI)	482
4.3.2.2	Τεχνική διδασκαλίας δέσμης στρατηγικών της αναγνωστικής κατανόησης (comprehension strategies instruction block).....	487
4.3.2.3	Τεχνική παιχνιδιών ερωτήσεων (reading comprehension quiz show)	489
4.3.2.4	Τεχνική εντατικής γραφής και αναγνωστικής κατανόησης (Writing Intensive Reading Comprehension-WIRC).....	489
5	Ορθογραφημένη γραφή	497
5.1	Μοντέλα διεκπεραίωσης της ορθογραφημένης γραφής	497
5.2	Μάθηση της ορθογραφημένης γραφής.....	509
5.2.1	Η θεωρία των σταδίων.....	509
5.2.2	Η θεωρία του ρεπερτορίου	512
5.2.3	Μάθηση της ορθογραφημένης γραφής στην ελληνική γλώσσα.....	513
5.3	Παράγοντες που επηρεάζουν την ορθογραφημένη γραφή	518
5.4	Η σχέση ανάγνωσης και ορθογραφημένης γραφής.....	521
5.5	Δεξιότητες γραφής	525
5.5.1	Χειρόγραφες σημειώσεις	526
5.5.2	Παραγωγή γραπτού λόγου.....	530
5.6	Αξιολόγηση της ορθογραφημένης γραφής	534
5.7	Εκπαιδευτικές πρακτικές με έμφαση στην ανάπτυξη της ορθογραφημένης γραφής	537
5.7.1	Τεχνικές διδασκαλίας της γραφής των γραμμάτων	539
5.7.2	Μέθοδοι διδασκαλίας της ορθογραφημένης γραφής λέξεων.....	545
5.7.2.1	Φωνημική ή φωνογραφική μέθοδος.....	545
5.7.2.2	Ολική μέθοδος	546
5.7.2.3	Μορφολογική μέθοδος	546
5.7.3	Τεχνικές διδασκαλίας της ορθογραφημένης γραφής λέξεων	547
5.7.4	Τεχνικές διδασκαλίας της παραγωγής γραπτού λόγου	553

6	Οργάνωση μαθησιακού περιβάλλοντος	567
6.1	Οργάνωση της σχολικής τάξης	567
6.1.1	Γενική εικόνα της τάξης	568
6.1.2	Διάταξη θρανίων	569
6.1.3	Περιβάλλον της τάξης	573
6.1.3.1	Παράγοντες ένταξης ή συμπερίληψης	575
6.1.3.2	Παράγοντες που σχετίζονται με το Αναλυτικό πρόγραμμα, τις διδακτικές προσεγγίσεις και το διδακτικό υλικό	576
6.1.3.3	Παράγοντες επικοινωνίας	577
6.2	Διαχείριση της σχολικής τάξης	578
6.2.1	Μοντέλα διαχείρισης της σχολικής τάξης	581
6.2.1.1	Μοντέλα αυτοπειθαρχίας ή αυτοσυγκράτησης	582
6.2.1.2	Μοντέλα επιβολής της πειθαρχίας	587
6.2.2	Ποινές	589
6.2.2.1	Τύποι ποινών	592
6.3	Κίνητρα	593
6.4	Παράγοντες μιας αποτελεσματικής διδασκαλίας	600
6.4.1	Βασικοί παράγοντες μιας αποτελεσματικής διδασκαλίας	600
6.4.2	Υποβοηθητικοί παράγοντες μιας αποτελεσματικής διδασκαλίας	603
6.5	Θεωρίες μάθησης	607
6.5.1	Η θεωρία του συμπεριφορισμού	607
6.5.2	Η κοινωνικογνωστική θεωρία	610
6.5.3	Η γνωστική θεωρία	612
6.5.4	Η θεωρία του κοινωνικού εποικοδομητισμού	614
6.5.5	Η θεωρία της βιωματικής μάθησης	618

Κ Α Τ Α Λ Ο Γ Ο Σ Δ Ι Α Γ Ρ Α Μ Μ Α Τ Ω Ν

Διάγραμμα 1.1	Σχηματική απεικόνιση του πολυδομικού μοντέλου μνήμης των Waugh και Norman	7
Διάγραμμα 1.2	Σχηματική απεικόνιση του πολυδομικού μοντέλου μνήμης των Atkinson και Shiffrin	8
Διάγραμμα 1.3	Σχηματική απεικόνιση του ανθρώπινου μνημονικού συστήματος.	11
Διάγραμμα 1.4	Σχηματική απεικόνιση του μοντέλου της μνήμης εργασίας των Baddeley και Hitch	32
Διάγραμμα 1.5	Σχηματική απεικόνιση των φάσεων αυτορρύθμισης.	38
Διάγραμμα 1.6	Σχηματική απεικόνιση του αναθεωρημένου μοντέλου της μνήμης εργασίας.	63
Διάγραμμα 1.7	Σχηματική απεικόνιση της ανάπτυξης της μνήμης εργασίας	87
Διάγραμμα 1.8	Ο κύκλος της βιωματικής μάθησης	119
Διάγραμμα 1.9	Σχηματική απεικόνιση της δομής της μακροπρόθεσμης μνήμης	123
Διάγραμμα 1.10	Σχηματική απεικόνιση του μοντέλου ιεραρχικών δικτύων	127
Διάγραμμα 1.11	Σχηματική απεικόνιση του μοντέλου εννοιολογικών δικτύων	129
Διάγραμμα 1.12	Σχηματική απεικόνιση του μοντέλου λεξικής και μη-λεξικής (υπο-λεξικής) επεξεργασίας των λέξεων	140
Διάγραμμα 2.1	Μεταγραφή της ιεραρχικής διάκρισης της φωνολογικής επίγνωσης στην ελληνική γλώσσα. . .	187
Διάγραμμα 2.2	Σχηματική απεικόνιση του μοντέλου του Gombert	187
Διάγραμμα 2.3	Σχηματική απεικόνιση της αρχιτεκτονικής δομής της γλώσσας.	232
Διάγραμμα 2.4	Σχηματική απεικόνιση του μοντέλου Σταδιακής Απελευθέρωσης της Ευθύνης.	245
Διάγραμμα 2.5	Σχηματική απεικόνιση της διαδικασίας φωνημικής σύνθεσης.	256
Διάγραμμα 3.1	Σχηματική απεικόνιση του μοντέλου οπτικής αναγνώρισης λέξεων	282
Διάγραμμα 3.2	Σχηματική απεικόνιση του διαδραστικού μοντέλου λεξικής αναγνώρισης.	284
Διάγραμμα 3.3	Σχηματική απεικόνιση της αποκωδικοποίησης και της αναγνώρισης λέξης	285
Διάγραμμα 3.4	Σχηματική απεικόνιση των σταδίων ονομασίας λέξεων	288
Διάγραμμα 3.5	Σχηματική απεικόνιση του λεξικού συστήματος για τη σχέση μεταξύ του λήμματος και των άλλων επιπέδων λεξικής αναπαράστασης.	289
Διάγραμμα 3.6	Σχηματική απεικόνιση του μοντέλου Ανεξάρτητων Δικτύων για τη σχέση σημασιολογικών, συντακτικών και λεξικών αναπαραστάσεων	292
Διάγραμμα 3.7	Σχηματική απεικόνιση του αναγνωστικού μοντέλου των Marshall και Newcombe	296
Διάγραμμα 3.8	Σχηματική απεικόνιση της αναγνωστικής λειτουργίας	297
Διάγραμμα 3.9	Σχηματική απεικόνιση του μοντέλου ανάγνωσης DRC	300
Διάγραμμα 3.10	Σχηματική απεικόνιση των διαδικασιών που εμπλέκονται στη λεξική απόφαση.	301
Διάγραμμα 3.11	Σχηματική απεικόνιση του υπολογιστικού μοντέλου SM89	306
Διάγραμμα 3.12	Σχηματική απεικόνιση του μοντέλου CDP	311
Διάγραμμα 3.13	Σχηματική απεικόνιση του μοντέλου CDP+	312
Διάγραμμα 3.14	Σχηματική απεικόνιση της μάθησης της ανάγνωσης σύμφωνα με την Ehri	322

Διάγραμμα 3.15	Κατηγοριοποίηση των αλφαβητικών γλωσσών σε σχέση με τη συλλαβική δομή και το ορθογραφικό βάθος	335
Διάγραμμα 3.16	Αναπαράσταση των σχέσεων μεταξύ ορθογραφικών συστημάτων και γλωσσών	337
Διάγραμμα 3.17	Σχηματική απεικόνιση του μοντέλου της διττής θεμελίωσης της ανάγνωσης	345
Διάγραμμα 3.18	Σχηματική απεικόνιση των μοντέλων διδασκαλίας της ανάγνωσης.	367
Διάγραμμα 3.19	Σχηματική απεικόνιση των βημάτων διδασκαλίας από κάτω προς τα πάνω	368
Διάγραμμα 3.20	Σχηματική απεικόνιση των βημάτων διδασκαλίας από πάνω προς τα κάτω	374
Διάγραμμα 3.21	Σχηματική απεικόνιση των δεξιοτήτων αναγνωστικής ευχέρειας	384
Διάγραμμα 3.22	Σχηματική απεικόνιση των τεχνικών για την ανάπτυξη της αναγνωστικής ευχέρειας	409
Διάγραμμα 3.23	Σχηματική απεικόνιση της δραστηριότητας Game Plan	421
Διάγραμμα 4.1	Σχηματική απεικόνιση των αναπτυξιακών σχέσεων μεταξύ των παραγόντων που εμπλέκονται στην αναγνωστική κατανόηση	448
Διάγραμμα 4.2	Σχηματική απεικόνιση της εξάρτησης της αναγνωστικής κατανόησης από γνωστικούς μηχανισμούς και γνωστικές λειτουργίες	449
Διάγραμμα 4.3	Σχηματική απεικόνιση των επιμέρους γνωστικών δεξιοτήτων που εμπλέκονται στην αναγνωστική κατανόηση	451
Διάγραμμα 4.4	Σχηματική απεικόνιση των εικαζόμενων αιτιωδών σχέσεων μεταξύ της μεταγλωσσικής επίγνωσης, του λεξιλογίου, της λεξικής αναγνώρισης και της αναγνωστικής κατανόησης.	458
Διάγραμμα 4.5	Σχηματική απεικόνιση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων ανάπτυξης της αναγνωστικής κατανόησης	470
Διάγραμμα 4.6	Σχηματική απεικόνιση των στρατηγικών αναγνωστικής κατανόησης.	477
Διάγραμμα 4.7	Σχηματική απεικόνιση των στρατηγικών αναγνωστικής κατανόησης σύμφωνα με τους Palinscar και Brown	488
Διάγραμμα 4.8	Σχηματική απεικόνιση της δομής του χώρου επίλυσης κοινωνικο-γνωστικού προβλήματος.	491
Διάγραμμα 5.1	Σχηματική απεικόνιση της διεκπεραίωσης της ορθογραφημένης γραφής	501
Διάγραμμα 5.2	Σχηματική απεικόνιση της διαδικασίας της ορθογραφημένης γραφής.	503
Διάγραμμα 5.3	Σχηματική απεικόνιση της διαδικασίας της ορθογραφημένης γραφής.	507
Διάγραμμα 5.4	Σχηματική απεικόνιση της σχέσης μεταξύ ανάγνωσης και ορθογραφημένης γραφής	525
Διάγραμμα 5.5	Σχηματική απεικόνιση των γλωσσικών παραγόντων που εμπλέκονται στην παραγωγή γραπτού λόγου	532
Διάγραμμα 6.1	Σχηματική απεικόνιση των μοντέλων διαχείρισης σχολικής τάξης	582
Διάγραμμα 6.2	Σχηματική απεικόνιση της ιεράρχησης των αναγκών του Maslow	583
Διάγραμμα 6.3	Σχηματική απεικόνιση των παραγόντων ενίσχυσης.	608
Διάγραμμα 6.4	Σχηματική απεικόνιση της έννοιας της αμοιβαίας αιτιότητας	610
Διάγραμμα 6.5	Σχηματική απεικόνιση των αρχών της γνωστικής θεώρησης της μάθησης	613
Διάγραμμα 6.6	Σχηματική απεικόνιση της μάθησης και της ανάπτυξης στο κοινωνικο-πολιτισμικό περιβάλλον.	614
Διάγραμμα 6.7	Σχηματική απεικόνιση της έννοιας της Ζώνης Επικείμενης Ανάπτυξης (ZPD)	615
Διάγραμμα 6.8	Σχηματική απεικόνιση του μοντέλου βιωματικής μάθησης	619

Κ Α Τ Α Λ Ο Γ Ο Σ Ε Ι Κ Ο Ν Ω Ν

Εικόνα 1.1	Πλευρική απεικόνιση εγκεφάλου	2
Εικόνα 1.2	Εγκάρσια απεικόνιση εγκεφάλου	4
Εικόνα 1.3	Απεικόνιση κατάστασης συμφόρησης	12
Εικόνα 1.4	Απεικόνιση δραστηριότητας Lotto	20
Εικόνα 1.5	Απεικόνιση παιχνιδιού με κάρτες	21
Εικόνα 1.6	Απεικόνιση δραστηριοτήτων εντοπισμού οπτικών διαφορών	22
Εικόνα 1.7	Απεικόνιση δραστηριοτήτων εντοπισμού κρυμμένων αντικειμένων	23
Εικόνα 1.8	Απεικόνιση δραστηριοτήτων διαλογής και ταξινόμησης	23
Εικόνα 1.9	Απεικόνιση δραστηριότητας οπτικής ιχνηλάτησης	24
Εικόνα 1.10	Απεικόνιση δοκιμασίας ανάκλησης αριθμησης	35
Εικόνα 1.11	Απεικόνιση δοκιμασίας ανάκλησης θέσης κύβων	53
Εικόνα 1.12	Απεικόνιση δοκιμασίας λαβύρινθου	53
Εικόνα 1.13	Απεικόνιση δοκιμασίας προσανατολισμού γραμμάτων	54
Εικόνα 1.14	Απεικόνιση δοκιμασίας οπτικής παρακολούθησης	54
Εικόνα 1.15	Δοκιμασία επίλυσης παζλ	55
Εικόνα 1.16	Απεικόνιση άσκησης φωνολογικής κωδικοποίησης οπτικών ερεθισμάτων	57
Εικόνα 1.17	Απεικόνιση δραστηριότητας άσκησης της οπτικής μνήμης	58
Εικόνα 1.18	Απεικόνιση δραστηριοτήτων με τη χρήση πινάκων Brooks	59
Εικόνα 1.19	Απεικόνιση δραστηριοτήτων οπτικής διάκρισης	60
Εικόνα 1.20	Απεικόνιση δραστηριότητας ανάκλησης ορθής οπτικής ακολουθίας	61
Εικόνα 1.21	Απεικόνιση δοκιμασίας ανάκλησης θέσης γραμμάτων	64
Εικόνα 1.22	Απεικόνιση δοκιμασίας ανάκλησης θέσης χρωμάτων και γραμμάτων	65
Εικόνα 1.23	Απεικόνιση παραστατικής και μετασχηματιστικής φάσης	67
Εικόνα 1.24	Απεικόνιση δραστηριότητας pegword (παράφραση κειμένου)	68
Εικόνα 1.25	Παράδειγμα παραβίασης της αρχής της συνεκτικότητας	94
Εικόνα 1.26	Παράδειγμα εφαρμογής της αρχής της σηματοδότησης	95
Εικόνα 1.27	Σχηματική απεικόνιση παραβίασης της αρχής του πλεονασμού	95
Εικόνα 1.28	Παράδειγμα εφαρμογής της αρχής της χωρικής συνοχής	96
Εικόνα 1.29	Παράδειγμα επίδρασης της διαμοιρασμένης προσοχής	103
Εικόνα 1.30	Σχηματική απεικόνιση δραστηριότητας εννοιολογικής χαρτογράφησης	149
Εικόνα 1.31	Σχηματική απεικόνιση δραστηριότητας «σκάλα των λέξεων»	154
Εικόνα 2.1	Παράδειγμα δοκιμασίας ταχείας κατονομασίας χρωμάτων	203
Εικόνα 2.2	Παράδειγμα δοκιμασίας ταχείας κατονομασίας αριθμών	204
Εικόνα 2.3	Παράδειγμα δοκιμασίας ταχείας κατονομασίας γραμμάτων	204

Εικόνα 2.4	Παράδειγμα δοκιμασίας ταχείας κατονομασίας αντικειμένων	205
Εικόνα 2.5	Απεικόνιση δραστηριότητας για την ανάπτυξη της επίγνωσης του γραπτού λόγου	249
Εικόνα 2.6	Απεικόνιση δραστηριότητας split image	250
Εικόνα 2.7	Ενδεικτικό εποπτικό υλικό για τη μάθηση των γραμμάτων	252
Εικόνα 2.8	Απεικόνιση δραστηριότητας ταχείας κατονομασίας συλλαβών	253
Εικόνα 2.9	Απεικόνιση κιναισθητικής δραστηριότητας μάθησης των γραμμάτων	253
Εικόνα 2.10	Απεικόνιση κιναισθητικής δραστηριότητας μάθησης των γραμμάτων	254
Εικόνα 2.11	Απεικόνιση κιναισθητικής δραστηριότητας μάθησης λέξεων	254
Εικόνα 2.12	Απεικόνιση δραστηριότητας με τη χρήση flip book	255
Εικόνα 2.13	Απεικόνιση δραστηριότητας με τη χρήση κύβων	255
Εικόνα 2.14	Απεικόνιση δραστηριοτήτων φωνημικής και μορφολογικής σύνθεσης	257
Εικόνα 2.15	Απεικόνιση της δραστηριότητας αποκαλύπτω τη λέξη	258
Εικόνα 2.16	Απεικόνιση δραστηριότητας σχηματισμού λέξεων (ασανσέρ)	259
Εικόνα 2.17	Απεικόνιση δραστηριότητας αποκωδικοποίησης λέξεων	260
Εικόνα 3.1	Σχηματική απεικόνιση οφθαλμικών κινήσεων κατά την ανάγνωση κειμένου	359
Εικόνα 3.2	Σχηματική απεικόνιση αντιληπτικής έκτασης	363
Εικόνα 3.3	Παράδειγμα δραστηριότητας συλλαβικής μεθόδου	373
Εικόνα 3.4	Παραδείγματα άτυπων τεστ αξιολόγησης του αυτοματισμού στην αναγνώριση λέξεων (α), ψευδολέξεων (β) και slasher test (γ)	390
Εικόνα 3.5	Προσαρμογή στην ελληνική γλώσσα (Sarris & Dimakos, 2015) της κλίμακας αξιολόγησης της αναγνωστικής ευχέρειας των Fountas και Pinnell (2009)	400
Εικόνα 3.6	Παράδειγμα ψηφιακής ανάλυσης με το λογισμικό Praat	402
Εικόνα 3.7	Παράδειγμα δραστηριότητας αναγνώρισης λέξεων	422
Εικόνα 3.8	Παράδειγμα οπτικής σηματοδότησης φράσεων	433
Εικόνα 4.1	Παράδειγμα οπτικής σηματοδότησης κειμένου	473
Εικόνα 4.2	Παράδειγμα φύλλου σκέψης	490
Εικόνα 5.1	Παραδείγματα δυσανάγνωστης γραφής	527
Εικόνα 5.2	Προτεινόμενη στάση σώματος	528
Εικόνα 5.3	Προτεινόμενη στάση σώματος και θέση τετραδίου για αριστερόχειρες	529
Εικόνα 5.4	Συνηθισμένοι τρόποι λαβής του μολυβιού	529
Εικόνα 5.5	Βοηθήματα λαβής (α) εμπορίου, (β) αυτοσχέδια	530
Εικόνα 5.6	Μολύβια για αριστερόχειρες	530
Εικόνα 5.7	Παραδείγματα δραστηριοτήτων ζωγραφικής και υπογράμμισης περιγραμμάτων	539
Εικόνα 5.8	Παραδείγματα δραστηριοτήτων με χάντρες και γράμματα	540
Εικόνα 5.9	Παραδείγματα δραστηριοτήτων κολλάζ	540
Εικόνα 5.10	Παραδείγματα δραστηριοτήτων ιχνηλάτησης	541
Εικόνα 5.11	Παραδείγματα προ-γραφικών δραστηριοτήτων (α)	542

Εικόνα 5.12	Παραδείγματα προ-γραφικών δραστηριοτήτων (β).....	543
Εικόνα 5.13	Παραδείγματα προτεινόμενης φοράς στη γραφή των γραμμάτων.....	544
Εικόνα 5.14	Παράδειγμα δραστηριότητας γραφής με έμφαση στο μέγεθος και την απόσταση των γραμμάτων.....	544
Εικόνα 5.15	Παράδειγμα ομαδοποίησης λέξεων.....	546
Εικόνα 5.16	Παράδειγμα δραστηριότητας πρόσθεσε μία λέξη (ανάπτυξη μορφολογικής επίγνωσης).....	550
Εικόνα 5.17	Παράδειγμα δραστηριότητας λέξη-λέξη.....	556
Εικόνα 5.18	Παράδειγμα δραστηριότητας αίτησης συμμετοχής.....	559
Εικόνα 6.1	Παράδειγμα διάταξης θρανίων σε σειρές.....	571
Εικόνα 6.2α	Παραδείγματα διάταξης θρανίων σε σταθμούς εργασίας (workstations).....	572
Εικόνα 6.2β	Παραδείγματα διάταξης θρανίων σε σταθμούς εργασίας (workstations).....	573

Κ Α Τ Α Λ Ο Γ Ο Σ Π Ι Ν Α Κ Ω Ν

Πίνακας 1.1	Μέθοδοι παροχής ανατροφοδότησης.....	121
Πίνακας 3.1	Μεταγραφή της σύγχρονης ελληνικής γλώσσας στο Διεθνές Φωνητικό Αλφάβητο.....	341
Πίνακας 3.2	Δείκτες αναγνωστικού ρυθμού (σωστές λέξεις ανά λεπτό) ανά ηλικιακή ομάδα (τάξη) που χρησιμοποιούνται για την αγγλική γλώσσα.....	393
Πίνακας 3.3	Κλίμακα αξιολόγησης αναγνωστικής ευχέρειας (NAEP).....	401
Πίνακας 3.4	Ενδεικτικός εβδομαδιαίος σχεδιασμός με την τεχνική FIORI.....	414
Πίνακας 4.1	Προσαρμογή εβδομαδιαίου εκπαιδευτικού σχεδιασμού με την τεχνική CORI.....	487
Πίνακας 5.1	Προσαρμογή εκπαιδευτικού σχεδιασμού για την ανάπτυξη των δεξιοτήτων συγγραφής.....	555
Πίνακας 6.1	Χαρακτηριστικά μαθητών με υψηλή και χαμηλή αυτο-αποτελεσματικότητα.....	598
Πίνακας 6.2	Παραδείγματα διαφορετικού τύπου ερωτήσεων.....	606